

**„Szerves része legyen
az iskolai munkának”**

TANÁCSKOZÁS A HAZAFIAS ÉS HONVÉDELMI NEVELÉSRŐL

A tanácskozás résztvevői

(Fotó: Nagy Gábor)

Szerdán, november 28-án Hajdúszoboszlón a polgári védelem kiképzőbázisán megkezdődött az a tanácskozás amelyen a honvédelmi és hazafias nevelés aktuális kérdéseit, fontos teendőit vitatják meg. A háromnapos rendezvényt első ízben szervezték meg az egész ország azon felelősei számára, akik ezt a tevékenységet megyei szinten irányítják: a polgári védelem, a Magyar Vöröskereszt, az MHSZ képviselői, valamint az ebben a munkában vezető szerepet játszó pedagógusok hallgatják meg az előadásokat.

A résztvevőknek — többek között dr. Gyarmati Kálmánnak, a megyei tanács elnökhelyettesének — délelőtti módjukban állt a polgári védelem hajdúszoboszlói kiképzőbázisát megtekinteni és dr. Hegedűs Gábor ezredes, megyei polgári védelmi törzsparancsok előadását meghallgatni. Az előadás a honvédelmi oktatás helyéről, szerepéről, feladatairól szólt, valamint elemezte, hogyan kapcsolódik ez a katonai nevelés folyamatába. Történeti áttekintést adott arról, hogyan emelkedett a honvédelmi nevelés színvonala, a fiatalok körében mint vált mind eredményesebbé a hazafias érzelmek elbraztszása.

A megnyitóra 14 órakor került sor. Szabolcsi Miklós akadémikus, az Országos Pedagógiai Intézet főigazgatója tartott bevezető előadást, amit többek között meghallgattak Rózsa Károly, az MSZMP KB munkatársa, dr. Lévai Imre, a megyei pártbizottság osztályvezetője Molnár Miklós ezredes, a polgári védelem országos törzsparancsnok-helyettese. Az akadémikus hangsúlyozta a honvédelmi nevelés fontosságát.

A nemzetközi politika feszültsége indokolja, hogy mind több gondot fordítsunk fiataljaink felkészítésére — mondta, — Szinte minden ismeret a honvédelmi-hazafias nevelés körébe sorolható, s az ilyen természetű tudnivalók ma már az általános műveltség alkotóelemeinek számítanak. A nemrégiben bevezetett honvédelmi oktatás célja az volt, hogy szerves része legyen az ismeretsajátító munkának, s a közeljövőben megjelenő középszintű tanulóknak számára íródott tankönyv remélhetőleg nagy hasznára lesz ebben a pedagógusoknak.

A rendezvénysorozat keretében előadások hangzanak el a katonai alapismeretek oktatásának módszertani kérdéseiről, a Honvédelmi ismeretek című tankönyvről, a Magyar Szocialista Munkáspárt honvédelmi politikájáról, a nemzetközi katonapolitika aktuális kérdéseiről. Az első napon bemutatkozott a Zrinyi Katonai Könyvtár, amelynek képviselői könyvbemutatót és -árusítást tartottak.

A közeljövőben alakulnak meg a községi előljáróságok. Az ezzel kapcsolatos jogszabálytervezeteket tárgyalta meg szerdai ülésén a Hazafias Népfőnt országos elnökségének közjogi munkabizottsága.

Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese, a napirend előadója többek között elmondotta: az előljáróság egy központhoz kapcsolódó társközösség választott képviselői testülete, s egyben a községi közös tanács szerve. Az előljáróságok — amelyek az eddigi tanácsigazgatók helyett jönnek létre — a társadalmi szervezettel együttműködve fogják szervezni az aprófalvak közösségi életét, s döntéseiket majd a helyi ügyekben. A jogszabálytervezet szerint az előljáró csak helyben lakó tanácsigazgató lehet, aki ismeri és magáénak érzi községének gondjait, problémáit, és szükség esetén azokat továbbítani tudja a községi közös tanácsnak.

A közeljövőben alakulnak meg a községi előljáróságok. Az ezzel kapcsolatos jogszabálytervezeteket tárgyalta meg szerdai ülésén a Hazafias Népfőnt országos elnökségének közjogi munkabizottsága.

Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese, a napirend előadója többek között elmondotta: az előljáróság egy központhoz kapcsolódó társközösség választott képviselői testülete, s egyben a községi közös tanács szerve. Az előljáróságok — amelyek az eddigi tanácsigazgatók helyett jönnek létre — a társadalmi szervezettel együttműködve fogják szervezni az aprófalvak közösségi életét, s döntéseiket majd a helyi ügyekben. A jogszabálytervezet szerint az előljáró csak helyben lakó tanácsigazgató lehet, aki ismeri és magáénak érzi községének gondjait, problémáit, és szükség esetén azokat továbbítani tudja a községi közös tanácsnak.

A közeljövőben alakulnak meg a községi előljáróságok. Az ezzel kapcsolatos jogszabálytervezeteket tárgyalta meg szerdai ülésén a Hazafias Népfőnt országos elnökségének közjogi munkabizottsága.

Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese, a napirend előadója többek között elmondotta: az előljáróság egy központhoz kapcsolódó társközösség választott képviselői testülete, s egyben a községi közös tanács szerve. Az előljáróságok — amelyek az eddigi tanácsigazgatók helyett jönnek létre — a társadalmi szervezettel együttműködve fogják szervezni az aprófalvak közösségi életét, s döntéseiket majd a helyi ügyekben. A jogszabálytervezet szerint az előljáró csak helyben lakó tanácsigazgató lehet, aki ismeri és magáénak érzi községének gondjait, problémáit, és szükség esetén azokat továbbítani tudja a községi közös tanácsnak.

Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese, a napirend előadója többek között elmondotta: az előljáróság egy központhoz kapcsolódó társközösség választott képviselői testülete, s egyben a községi közös tanács szerve. Az előljáróságok — amelyek az eddigi tanácsigazgatók helyett jönnek létre — a társadalmi szervezettel együttműködve fogják szervezni az aprófalvak közösségi életét, s döntéseiket majd a helyi ügyekben. A jogszabálytervezet szerint az előljáró csak helyben lakó tanácsigazgató lehet, aki ismeri és magáénak érzi községének gondjait, problémáit, és szükség esetén azokat továbbítani tudja a községi közös tanácsnak.

Fonyó Gyula, a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökhelyettese, a napirend előadója többek között elmondotta: az előljáróság egy központhoz kapcsolódó társközösség választott képviselői testülete, s egyben a községi közös tanács szerve. Az előljáróságok — amelyek az eddigi tanácsigazgatók helyett jönnek létre — a társadalmi szervezettel együttműködve fogják szervezni az aprófalvak közösségi életét, s döntéseiket majd a helyi ügyekben. A jogszabálytervezet szerint az előljáró csak helyben lakó tanácsigazgató lehet, aki ismeri és magáénak érzi községének gondjait, problémáit, és szükség esetén azokat továbbítani tudja a községi közös tanácsnak.

**Losonczi Pál
tárgyalásai Laoszban**

Az Elnöki Tanács elnöke meglátogatott egy termelőszövetkezetet

Vientiáne, 1984. november 28. (MTI) — Losonczi Pál, az MSZMP PB tagja, az Elnöki Tanács elnöke szerdán találkozott Kaysone Phomvihannel, a Laoszi Népi Forradalmi Párt főtitkárával, miniszterelnökkel. A szívélyes, baráti légkörű megbeszélésen tájékoztatták egymást pártjaik, országaik helyzetéről, a gazdasági építómunkáról, országaik soron levő feladatairól.

Véleményt cseréltek a fontosabb nemzetközi kérdésekről, különös figyelmet fordítottak a délkelet-ázsiai térség békéjére és biztonságára. Kifejezték eltökéltségüket a kétoldalú baráti kapcsolatok elmélyítésére.

Jelen volt a találkozón Borbándi János, az MSZMP KB tagja, miniszterelnök-helyettes, Nagy Gábor külügyminiszter-helyettes és Rosta László, hazánk vientiáni nagykövete, illetve laoszi részről Saly Vongkhamsoo, a Laoszi Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának titkára, miniszterelnök-helyettes, az Állami Tervbizottság elnöke, továbbá Khamphay Boupha ügyvezető külügyminiszter.

A barátság kötelékei — ez nem pusztán stílusfordulat Laoszban, hanem kézzel fogható valóság. Erről győződéssel beszélt Losonczi Pál, aki vezette magyar párt- és állami küldöttség valamennyi tagja a Vientiánétól húszegynéhány kilométerre levő Dong Pho Si termelőszövetkezetben.

A vendégeket a nagy ünnepek, a szeretett rokon érkezése és távozása, vagy az esküvők alkalmával szokásos lao szertartással, a Sou Khouan ceremóniával köszöntötték.

Az 1978-ban alakult termelőszövetkezet fiataljai és öregjei egyaránt egybegyűltek a cölöpökre emelt fogadóépületben. Itt M. Chaneseuth, a szövetkezet elnöke ismertette a mintegy 50 hektáron gazdálkodó félszáz parasztsalád eddigi erőfeszítéseit, sikereit és gondjait. Ezek — mint ezt a találkozón maga is elmondotta — nem ismeretlenek a magyar állampolgároknak, aki negyedszázada téessz-elnökként élt itt hasonló, ha nem is azonos nehézségeket. A vendéglátók lehetőségei még szerények,

csupán egy traktoruk van, s ha évente két termést is takarítanak be a termékeny földön, a megélhetésre a termelési költségek levonása és az állami kölcsönök törlesztése után már szerény, éppen csak elegendő mennyiségű rizs marad. A megművelt földterület, a termés azonban évről évre nő, a Dong Pho Si szövetkezet parasztjai bizakodóak.

Az ismerkedést a bemutatkozást követte a Sou Khouan szép ceremóniája. A pavilon közepére állított két díszváza virágaink gyertyát gyújtottak a házigazdák, s finom pamutfonallal kötötték össze az „égő csokrot”, a vendégekkel — a magyar küldöttség tagjaival —, közben a falu dalosa köszöntötte a hagyományos énekek (amelynek szövege azonban a barátságon túl a szocializmust, a szövetkezet ügyét éltette) a vendégeket. Ezután a ceremónia addig nemán, földre kuporodva figyelt résztvevői, a Dong Pho Si szövetkezet tagjai sorra ráköztörték a vendégek csuklójára a barátságot jelképező Sou Khouan fonalakat.

**Javult a növénytermesztők
anyag-műszaki ellátása**

ÜLÉST TARTOTT A TOT ELNÖKSÉGE

Az elmúlt években általában javult a szövetkezeti növénytermesztők anyag-műszaki ellátása, és ez a hozamok kedvező alakulásában is megmutatkozott. A lehetőségek, mindent egybevetve, elegendőek az éves tervek teljesítéséhez, a termelés fejlesztése azonban megkívánja, hogy a tapasztalt hiányosságokat, időnként adódó ellátási gondokat mielőtt felszámolják, megoldják — ezt állapította meg a TOT elnöksége szerdai ülésén.

Négy év alatt mintegy nyolc százalékkal nőtt a traktorpark vonóereje anélkül, hogy a gépek száma gyarapodott volna. Kombájnokról kevesebbet használnak, az arató-cséplők teljesítőképessége viszont minden eddiginél nagyobb. A növénytermesztés más területein is mindinkább előtérbe kerülnek a korszerű berendezések, amelyek a teljesítmény dolgában — és a gazdaságosságban is — néha sokszorosan felülmúlják a régieket. Kedvezőtlen viszont, hogy nagy számú gép időközben elhasználódott, például a kombájnok egyharmada. Ezek ugyan szakszerű munkával többé-kevésbé üzemképes állapotban tarthatók, ám fenntartási költségeik túlságosan megterhelik a tsz-eket, továbbá gond az is, hogy alkatrészeiket mind nehezebb beszerezni. Egyes termelési folyamatok összhangját még mindig nem sikerült megteremteni; például a takarmány-

termesztés gépláncának adódnak gyenge pontjai, ugyanúgy hiányos a raktározás és a terményszállítás technológiai folyamata is.

A gépforgalmazásban az állami kereskedelem monopolizációját két évvel ezelőtt többszörös értékesítési rendszer váltotta fel, ennek nyomán a szövetkezetek az ellátókkal, a nagykereskedelmi vállalatokkal, illetve számos üzemmel közvetlen adás-vételi kapcsolatot alakítottak ki. A többszörös rendszer előnye mellett gondok is adódnak: a rendszer nehezen áttekinthető, nincs mód az igények kielégítésének pontos megtervezésére. Az alkatrészellátás — mint az ülésen hangsúlyozták —, az utóbbi két-három évben javult. A beszerzési költségek azonban, éppen a „több csatorna” lévén, gyakran érthetetlenül nagymértékben eltérnek egymástól — legtöbbször a felhasználó tsz-ek kárára. Az alkatrészáraknak megemlékezést indokolatlanul felhajtják, ami jelentősen növeli a javítási költségeket, és végeredményben indokolatlanul emeli a növénytermesztés kiadásait. Kifogásolta az elnökség, hogy nincs országosan egységes alkatrész-nyilvántartási rendszer, és a pótalkatrészgyártást sem koordinálja országosan senki. A tsz-ek érdekképviseleti szervük között benjárását kéri nemegyszer a gépek és anyagok gyenge minősége miatt, ez számos külföldi gépre is vonatkozik. A kívántnál lassabban ter-

jed a gyártóművi forgalmazás — a Rába gyár kivételével, ahol a közvetlen értékesítés jól rendszerét alakították ki —, és lassú a konzigációs raktárak telepítési üteme is, holott ezek, figyelembe véve a jelenlegi gépek alkatrész-ellátottságát, jelentős segítséget nyújthatnának a termelőüzemeknek.

Az elnökség rámutatott: a termelőszövetkezeti gépjáratató üzemek hálózata ugyan a korábbról nagyobb, a bizonyultabb gépek, részegységek főjavítására azonban ezek általában nincsenek berendezkedve, azért a közös gazdaságok többsége a termelési rendszerek gépi központjainak szolgáltatásait veszik igénybe. Ezek szolgáltatási díjai azonban sok esetben eltérőek, még az azonos típusú gépek esetében is. S ezen a helyzeten változtatni kellene.

A vegyi anyagokból az igényeket a kereskedelem általában kielégíti, ám a választott időnként nem megfelelő, s az emiatt bekövetkező nem okszerű műtrágyázás nyomán romlik a talaj állapota.

Az elnökség a növénytermesztés anyagi-műszaki ellátásának helyzetével kapcsolatban határozatot hozott; ebben egyebek között sürgeti, hogy a hazai mezőgazdaság az elmúlt két-három év kedvező tapasztalatai alapján tegyen további erőfeszítéseket a tsz-ek növénytermesztőinek magasabb szintű műszaki és anyagi ellátásáért. (MTI)

Felmentés, választás

November 28-án, szerdán 14 órakor ülést tartott a hajdúszoboszlói városi pártbizottság, melyen részt vett Magyar József, a megyei pártbizottság titkára. A napirendi pontokon kívül személyi ügyeket is tárgyaltak. Erdemeli munkája elismerésé mellett felmentették funkciójából nyugdíjba vonulása alkalmából Szűcs Gábert, az MSZMP Hajdúszoboszlói városi Bizottság első titkárát és helyette megválasztották Pántya Györgyöt a hajdúszoboszlói városi pártbizottság első titkárának. Pántya György korábban a megyei pártbizottság politikai munkatársa volt.

A kínai nagykövet Debrecenben

November 28-án érkezett Hajdú-Bihar megyébe Ma Lie, a Kínai Népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete és kísérete. A délelőtti órákban a kínai nagykövetet és munkatársát fogadta dr. Szabó Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnöke és dr. Ács István, a Debrecen városi Tanács elnöke. Ezt követően ellátogattak a vendégek a Debreceni Agrártudományi Egyetemre, ahol dr. Szász Gábor egyetemi tanár, az egyetem rektora adott tájékoztatót az oktatási intézmény oktató-nevelő és kutató-

tási munkájáról. Délután a MEDICOR-ba és a BIOGAL Gyógyszergyárba látogatott el a nagykövet.

Csütörtökön Ma Lie a Kölcsey Művelődési Központot, a MEZŐGÉP debreceni gyár-egységét és a Magyar Görődölcsapály Műveket tekintte meg. A pénteki nap során a nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet és a Hortobágyi Állami Gazdaság munkájával való ismerkedés szerepel a kínai nagykövet programjában, aki november 30-án a kora esti órákban utazik vissza Budapestre.

Debrecen, 44 — Felelős: 400 forint —

„Árok is van, gödör is van”

Útlezárások, forgalmi akadályok Debrecenben

Sem az autós, sem a gyalogos nem örül annak, ha egy reggel akadály, útlezárás, tiltó tábla állítja meg mindennapos útján, vagy lassítja le megszokott közlekedési ritmusát. Pedig a legtöbb nagyvárosban az idegenforgalmi szezon vége felé kezdődik a közlekedési problémák megoldásának időszaka.

Debrecenben a városnálódott közlekedési gondok bontási terv szerint javítják Mármint utcában a munkákat, amelyekre előre lehet tervezni. Itt a hibaelhárítást, a veszélyhelyzetek megszüntetését soron kívül kell elvégezni. S ilyenkor a munkálatok lassú vagy akár teljesen leállnak.

Igy például a Csapó utcán, ahol új módszer szerint, útlezárás és kitérítés nélküli csatlakozási munkák folynak. Ezt a Vízumi felkérésére a Bonex Vállalat végzi. Ez után remélhetőleg az elhasznált szennyvízvezeték hosszú ideig nem szorul javításra. Ugyanilyen kitérítés nélküli vezetékjavítás végzik a Salétrom utcán is a Bonex emberek.

Az egyik legnagyobb forgalmú utcánkon, a Kossuth utcán egy balcseszélyessé vált TIGAZ-vezeték cseréjének ki a szakemberek. A vezetékcsere napjainkra elkerülhetetlenné vált. A munkák az utca teljes hosszában a Vörös templomig folynak.

Az építők most végzik a Hatvan utca és a Segner tér torkolatának végleges kialakítását is. Ezen a helyen új közlekedési sávot építenek, s közben felszedik a régi megszárt iparvágányt is. A keresztirányú nemcsak a csatlakozás elkerülhetetlenné vált. A munkák az utca teljes hosszában a Vörös templomig folynak.

Városunkban több helyen van jelenleg gázvezeték-építés. A legnagyobb példány a Liget téren és a környékén található, ahol a majdan elbontandó új vezeték az új lakótelep ellátását fogja szolgálni.

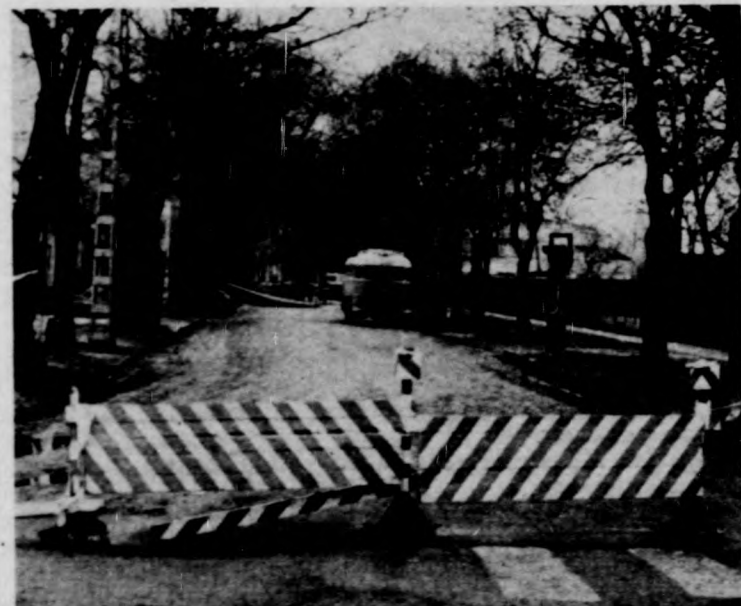
Lehet, hogy mostanában egy kissé összetorlódtak az útlezárások, forgalmi akadályok járó munkák a belvárosban, ám az autósok és gyalogosok meg kell érteniük, hogy a legtöbb feladatot még a tél, s a fagy beállta előtt el kell végezni.

Új közlekedési sávot építenek a Hatvan utca és a Segner tér torkolatában

Vezetékcsere a Kossuth utcán

Lezárt útszakasz a Salétrom utcán

Kitérítés nélküli vezetékjavítás a Csapó utca elején

Finisben

Berettyóújfalun a tervidőszak utolsó esztendeje előtt

Berettyóújfalun igazán nem kerültek el a közigazgatási változásokkal járó kisebb-nagyobb átszervezések az elmúlt fél évtizedben. Néhány éve lett az egykori nagyközségből város, idén január elsején megszűnt a járás, amelynek Újfalun a központja volt. Ezután ismét új szerepet kellett kapnia a városnak, amelynek Újfalun a központja volt. Ezután ismét új szerepet kellett kapnia a városnak, amelynek Újfalun a központja volt.

Alighanem helytálló tehát az a megállapítás, hogy Berettyóújfalun fejlődése, erősödése nemcsak a város ügye, hanem a vonzókörzet lakóinak életét is javítja. Nézzük tehát, hogyan áll most a város a középtávú tervben előirányzott legfontosabb elképzelések valóra váltásában.

Ebben az időszakban 372 telepszerű többszintes lakás és 58 családi ház építésével számolnak, s jelenleg úgy tűnik, reálisan. Központi intézkedések hatására jelentősen meggyorsult az építési kedv. Ennek előbb mentve a Morotva lakótelepen 318 házhelyet alakítottak ki, most nyolcvannak nincs még gazdája. A városközpont közelében 90 korszerek csoportos családi háznak helyet adó telek kialakítását kezdték meg. A telekválaszték bővítése érdekében három helyszínen további 120 házhelyet tesznek beépíthetővé.

Komoly gondot jelent a megfelelő számú általános iskolai tanterem hiánya. A tervezett tizenkét tanterem új iskola a tervidőszak utolsó évére készül el. Négy tanterem toldaléképítéssel alakították ki, további hat szükségstantermet is létrehozhat. Felújították az I. és II-es számú Általános Iskolát. A városi iskolákban évek óta magas a választási arány. Részben valósul csak meg a mezőgazdasági szakmunkásképző iskola rekonstrukciója, tervezik a szentmártoni iskola felújítását és bővítését.

Néhány megállapítás a kereskedelemről. Az ÁFESZ a hatodik ötéves tervben elsősorban a peremkerületi ellátás javítását szorgalmazta. Magas ár és választékhiány jellemző a zöldség- és gyümölcskereskedelemben, az igényekkel távolról sincs összhangban az építőanyag- és tüzelőellátás. A piac nem felel meg a követelményeknek, végleges elhelyezése egyre sürgetőbb feladat. Az új TÚZEP-telephez kéri a város a megyei szervek támogatását is. Változatlanul alacsonyok ítélik meg a vendéglátóhelyek színvonalát.

Jelentős társadalmi munkával több mint hét kilométer utat és hat kilométernél több járdát építettek meg. Az önkéntes társadalmi munka egy főre jutó értéke emelkedést mutatott ez időszak alatt. A szolgáltatást jelentősen javítani fogja a jövőre átadásra kerülő szolgáltatóház, de az idén is hoztak létre kisipari műhelyeket. Nőtt a városban a kisiparosok és kiskereskedők száma. Az egészségügyre a zsúfoltság a jellemző, talán ezen nyíhat majd a kórház következő időszakra előirányzott rekonstrukciója, ha az ehhez szükséges támogatásokat is megkapja a város. Városképző is jelentős épület az új tanácsolóház, illetve a Nemzeti Bank fiókja.

Osszességében az alapellátás színvonala ezekben a nehéz években sem romlott, sőt valamelyest emelkedett is. Gondot jelent egyebek mellett az, hogy felújításra kevés pénz fordítható. A munkaerő városi foglalkoztatása javult, de a demográfiai hullám természetes hatásaival a jövőben számolni kell.

Amikor nemrégiben a megyei tanács végrehajtó bizottsága értékelte és elismerte a városi tanács vb 1980 óta végzett munkáját, azt is megállapította, hogy biztatóak azok a „kezdemények”, amelyek a köztisztviselő és a vonzókörzet tanácsai között létrejöttek. Utóbbi is feltétele annak, hogy Újfalun és a bihari táj egésze között gyümölcsöző, mindkét félnek hasznos együttműködés valósuljon meg.

(t. sz. j.)

Korai elsiratni a panelt

Bezárnak a házgyárak? Sokan már erre gondolnak, holott egy felmérés szerint 7 milliárd forintot kellene beruházni, ha a házgyárak már eddig is elgondolkodtak a panelek jövőjéről, s nemcsak azon dolgoznak, hogy szállódát, kollégiumot és iskolát építsenek ugyanazokból az elemekből, akár külföldön is, mint a Győr-Sopron és a Hajdú-Bihar megyeiek; hanem a felesleges kapacitást igyekeznek más termékekkel lekötölni. A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat évek óta rendszeresen szállított a szolnokiaknak paneleket. Megbízható partnerek voltak, két éve még a szállítási költségeket is csökkentették, hiszen a közút helyett átálltak a vasúti szállításra. A szolnokiak egy olyan lakótelepet építettek, ahol az alacsonyabb házhoz maguk gyártották a paneleket, míg a tüzemeletekhez a debreceniekől vásárolták. Jövőre viszont már nem építik tovább a lakótelepet, így máról holnapra nem rendelnek több panelt. A Hajdú megyeiek házgyára most 3300 helyett csak 2500 lakáshoz való panelt gyárt, ám ők eddig mindig találtak megoldást, és bizonyára most is találhatnak olyan terméket, amit a panelek mellett gyárthatnak. A vasbetonszerkezeteket például jól lehet gyártani ezekben az üzemelekben.

— Nincs könnyű dolgunk — mondja Karikás György minisztériumi főosztályvezető-helyettes. — Szakértői csoportot alakítottunk, s azt várjuk, hogy konkrét ajánlásokat dolgozzanak ki a vállalatok számára.

— Mindenesetre a panelt még korai volna elsiratni — folytatja. — Van még benne fantázia. A technológia ugyanis nem zárja ki, hogy igényesebb, variálhatóbb házak, lakások is készüljenek panelekből. Természetesen jobban kellene igazodni a piachoz. Ez persze többek között a vállalatok gazdasági erejétől is függ, hiszen anyagi áldozat hízani nem lehet változtatni. Az is kétségtelen, hogy lakótelepet panelekből lehet igazán gazdaságosan építeni. Legalábbis ma-napság.

— A panel hátrányát sokan a téglai állami támogatásának számlájára írják.

— Sokan nem tudják, hogy a téglát még az utóbbi évek áremeléséi után is jelentős dotációval árulják. Az építkező minden ötödik téglát ingyen kap. Ez természetesen csökkenti a panel esélyeit a társas, vagy családi házas építkezésnél. És ami talán még fontosabb, hogy a mai panelszerkezetet nem lehet kalakában felépíteni. A házgyáraknak kellene alkalmazkodniuk a kalakához, és olyan elemeket volna érdemes kifejleszteni, amelyekből a családok maguk is felhúzhatnák a házakat. Léteznek ilyen építési rendszerek, s több cég is próbálkozik bevezetésükkel, így például a Baranyai megyei Állami Építőipari Vállalat is.

— A házgyárak építőipari vállalatok kebelében működnek, s így a panelek sorsa is

azon dől el, hogy vállalkozik-e a vállalat.

— Valóban, éppen ezért a házgyárak között is óriási a különbség. Több vállalatnál már eddig is elgondolkodtak a panelek jövőjéről, s nemcsak azon dolgoznak, hogy szállódát, kollégiumot és iskolát építsenek ugyanazokból az elemekből, akár külföldön is, mint a Győr-Sopron és a Hajdú-Bihar megyeiek; hanem a felesleges kapacitást igyekeznek más termékekkel lekötölni. A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat évek óta rendszeresen szállított a szolnokiaknak paneleket. Megbízható partnerek voltak, két éve még a szállítási költségeket is csökkentették, hiszen a közút helyett átálltak a vasúti szállításra. A szolnokiak egy olyan lakótelepet építettek, ahol az alacsonyabb házhoz maguk gyártották a paneleket, míg a tüzemeletekhez a debreceniekől vásárolták. Jövőre viszont már nem építik tovább a lakótelepet, így máról holnapra nem rendelnek több panelt. A Hajdú megyeiek házgyára most 3300 helyett csak 2500 lakáshoz való panelt gyárt, ám ők eddig mindig találtak megoldást, és bizonyára most is találhatnak olyan terméket, amit a panelek mellett gyárthatnak. A vasbetonszerkezeteket például jól lehet gyártani ezekben az üzemelekben.

— A minisztérium bizonyára nem hagyja magára a házgyárakkal bajlódó vállalatokat.

— Természetesen nekünk sem mindegy, hogy mi lesz a házgyárakkal. A vállalatok helyzete is megrendülhet, ha a házgyárakkal nem tudnak kezdeni. Szakértői csoportunk pontos felmérést végez majd, hogy a hazai és a külföldi tapasztalatok alapján a legjobb megoldásokat ajánlhatunk a vállalatoknak. Recept azonban nincs. Minden házgyár jövője más. Egy biztos: vállalkozni kell! Üresen kongó csarnokok és álló daruk senkinek az érdekeit nem szolgálják.

— Előfordulhat, hogy néhány házgyárat majd bezárnak? — Megtörténhet. A piac és a gazdaságosság dönt majd. Mondok egy példát. A Győr

megyei Állami Építőipari Vállalat olesó kavicsból dolgozik, s a vízi szállítás segítségével még Budapesten is képes eladni jó minőségű paneleit. Egy ilyen házgyárat nem volna érdemes bezárni, bár ők is kénytelenek a paneleket kívül mást is gyártani, hogy a fölös kapacitást lekössék. Legutóbbi információim szerint olyan szilícipari terméket kívánnak bevezetni, amit a magánépítők is felhasználhatnak. Ez egy járható út. Ahogy már mondtam, a minisztérium minden olyan kezdeményezést támogat, ami a magán-erős építkezést segíti. A veszprémi 1984 második felétől betonserepet gyártanak a panel mellett, ami a mostani cseréphiányos időkben szintén kiváló ötlet. A Dutép (Duna-Tisza közti Építőipari Vállalat) új ablakgyártó üzemet csatolt a panelüzemhez, és tervezte más termékek gyártását is.

— A panelgyártó kisüzemek sokkal könnyebb helyzetben vannak.

— Valóban. Velük kevesebb gondunk lesz. A szolnokiakat már említettem. Nos, ők a 400 lakáshoz való panelt mindig el tudják majd adni. S a többi kisüzem tulajdonosának, a somogyiaknak, a tolnaiaknak és a békésieknek sem okoznak a mai gondok túl nagy fejtájtást. A kicsik ugyanis máról holnapra is terméket válthatnak különböző méretű megrendelésekkel, és beruházás nélkül. A somogyiak jó példát mutatnak, amikor a kerttől a kerítés elemig tucatnyi kérészt kiegészítő árucikk gyártására vállalkoztak. A családi házakhoz még ma is több termék hiányzik olykor, s ezek pótlására adott a lehetőség. Reméljük, majd a verseny is ezek kiaknázására készteti a vállalatokat... Bár a panelgyártó kisüzemek könnyebb helyzetben vannak, megismételtem, hogy a nagyok sincsenek elveszve, azok előtt is szabad a pálya! „Csak” arra van szükség, hogy segítsenek magukon a házgyáriak. Mi a sikerükért szurkolunk, hiszen nagyon sokat tehetnek azért, hogy kevesebb legyen a hiánycikl az építőiparban, s enyhüljenek a lakásépítők mai gondjai.

Dalla László

POLGÁRI VÉDELEM

A honvédelmi nevelés mai helyzete

Az 1978/79-es tanévtől fokozatosan bevezetésre kerülő új tantervek a korábbinál teljesebben és szélesebb körben tartalmazzák a honvédelmi nevelés ismereteket és feladatait. Több tantárgyat is bevonnak a honvédelmi oktatásba (biológia, földrajz, fizika, kémia...), amelyek az új dokumentumok alapján jól segítik a honvédelmi nevelést a tantárgyi koncentráció alapján.

A középfokú oktatási intézményekben az 1981/82-es tanévtől került bevezetésre az új honvédelmi tanterv. Ez a fiúkat elsődlegesen a hadkötelezettséggel, a leányokat pedig a polgári védelmi és egészségügyi követelményekkel összefüggő feladatok teljesítésére készíti fel. A tanulók a fentieknek megfelelően, egyre javuló színvonalon elsajátítják a fegyverkezéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteket.

Rendszeres az oktatási intézményekben a szocialista hazafiság és proletár internacionális jogyében rendezett megemlékezések, ünnepek. Ehhez csatlakoznak a KISZ-szervezetek és úttörőcsapatok által szervezett FIN-rendezvények, ka-

tona-diák találkozók, akadályversenyek, kulturális és sportprogramok.

A tanév kiemelkedő eseményévé vált majdnem mindenütt a fegyveres erők napjához kapcsolódó honvédelmi hét, belügyi hét sokoldalú, színes, tartalmas rendezvénysorozata. A különböző kiállítások, filmvetítések és haditechnikai bemutatók iránt a tanulói ifjúság körében nagy az érdeklődés.

Az összetett honvédelmi verseny (OHV), a minőségi és tömegsportrendezvények, Ifjú Gárda-versenyek, laktanyalátogatások szervezése rendszeres, a résztvevők száma pedig növekszik. Hajdú-Bihar megyében 2068 fiatal vesz részt az Ifjú Gárda-mozgalomban. Országos rendezvényeken a 4. helyet szerezték meg, összesítésben, a megyék között. Első helyezést értek el a tüzoltóversenyen, az alaki és menedzsel kategóriában. Az Ifjú Gárda-mozgalomban megyénkben szakági tevékenység folyik, a résztvevők egész évben kiképzésre járnak. Működésüket nehezíti a drága egyenruha (1300 forint), emiatt megszűntek egységek a középfokú oktatási intézményekben (pl. Tóth Árpád Gimnázium, Fazekas Mihály Gimnázium, Mechwart Szakközépiskola).

szinten is fokozódott a honvédelmi nevelő munkában kiemelkedő pedagógusok erkölcsi és anyagi elismerése. A tanácsi, MHSZ, gazdasági és intézményi szervek közös erőfeszítése (párosulva a lakosság társadalmi segítségével) igen jelentős pozitív irányú változást eredményezett a honvédelmi nevelést oktatók anyagi-technikai feltételek biztosításában. A határozat megjelenése óta új lötekek, rutinpályák épültek, régiakat korszerűsítettek, létrejött a polgári védelmi oktatási bázis.

A debreceni 109. sz. Szakmunkásképző Intézet honvédelmi kabinetet hozott létre a polgári védelem megyei törzsparancsnoksága segítségével. Ez nagy segítséget ad a hatékonyabb honvédelmi neveléshez és a katonai pályára történő irányításhoz is. Ebben a lehetőségben nemcsak az intézet tanulói részesülnek, hanem a pályaválasztási hetek alkalmával odalátogató pedagógusok és felső tagozatos tanulók is. Klubházakat kialakításra van lehetőség. Megyénkben 15 középfokú oktatási intézményben működik honvédelmi klub, amelyek száma várhatóan még emelkedni fog, az anyagi és személyi feltételek fokozatos biztosításával.

A honvédelmi törvény végrehajtásához nélkülözhetetlenül szükséges tárgyi feltételek az évek során folyamatosan és fokozatosan bővültek. Az elhasználódás mértéke s a korszerűsítésre törekvés miatt színvonalbeli különbségek vannak iskoláinknál. Hiányoznak ugyanakkor korszerű tankönyvek

és propagandakiadványok. A tájoló, térképek elavultak az évek során, a vegyvédelmi eszközök elhasználódtak. Ezek egyrészt központi költségvetésből, másrészt az MHSZ megyei vezetősége, klubjai által nyújtott segítséggel újraindították.

Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a honvédelmi nevelés és oktatás tárgyi feltételeinek javítására. Ennek érdekében fokozni kell az állami és társadalmi erők összefogását, az Egy üzem - egy iskola mozgalom lehetőségeinek jobb kihasználását.

A megnövekedett szabad idő célszerűbb felhasználására a mozgalmi és közművelődési szervekkel együttműködve bővíteni kell a honvédelmi nevelést segítő új formákat, a kötetlenebb, maradandóbb élményt nyújtó rendezvényeket. Szélesíteni szükséges a honvédelmi nevelés társadalmi hátterét, az e munkában részt vevő szakfelügyelők, nevelők, oktatók rendszeres szakmai-politikai továbbképzését, anyagi, erkölcsi, társadalmi megbecsülésének fokozását.

A honvédelmi oktatásnak nagy szerepe, fontos feladata van a katonai nevelés folyamatában, mivel a katonai nevelés három szakaszban folyik: a honvédelmi előképzés, a sorkatonai szolgálat és a honvédelmi utóképzés idején. Katonai nevelés lényegében a hadseregben folyik. Ez azonban korunk viszonyai között nem elegendő. A fegyveres erőkön kívül folyó nevelő tevékenységnek is szerves részévé kell tenni a katonai szolgálatra való felkészítést.

Dr. Hegedűs Gábor

Szakkörök és mozgalmak

Az iskolai honvédelmi napokon és versenyeken a tanulók és a tanárok örömmel vesznek részt. Az oktatási intézmények életében ezek a napok ma már "eseményeknek" számítanak, pozitív erelmeket kiváltva hatékonyan segítik a honvédelmi nevelés céljainak elérését.

A diáksportkörök és ezen belül az országjáró diákkörök létrehozása és egyre színvonalasabb munkája, a sportnapok, az Edzett ifjúsáért mozgalom rendszeresítése - szervezettileg és tartalmilag is javította a tanulói ifjúság körében végzett honvédelmi nevelést.

A társadalom fejlődése, az életmód megváltozása mellett a honvédelmi előképzés gyakorlati követelményei is megnövekedtek az ifjúság testi nevelése iránti igényekért. Ezért a tanulók fizikai képességeinek fokozására, állóképességük növelésére megfelelő intézkedések történtek. A foglalkozási alkalmak hatékonyságának elemzése, az új testnevelési tantervek bevezetésének tapasztalatai azt mutatják, hogy javult az ifjúság fizikai képzettségének színvonala. A középfokú oktatási intézményekben az állóképesség fejlesztése további feladatot jelent.

A felsőfokú oktatási intézményekben a honvédelmi ismeretek oktatásának tapasztalatai azt igazolják, hogy olyan honvédelmi oktatás során, amikor az előadók hasznos ismereteket és

információkat közölnek a hallgatókkal, és ahol jók az anyagi-technikai feltételek - az eredmény nem marad el. Ezt bizonyítja a Hajdú-Bihar megyei Polgári Védelmi Parancsnokság és a Kossuth Lajos Tudományegyetem vezetői által közösen szervezett kétnapos honvédelmi oktatás, mely lehetővé tette az egyetem számára, hogy egy egész évre elhúzódnak honvédelmi oktatás tömbösített formában kerüljön megszervezésre. Így az oktatási anyaga, mely az eredeti rendszerben két egymást követő teljes félév folyamán került a korábbiakban előadásra, most két napra koncentrálódott. Úgy gondolom, hogy ez az oktatási forma - egyetértve dr. Zsuga Miklós egyetemi docenssel - a jelenlegi tapasztalatok birtokában, még sok, eddig ki nem használt lehetőséget foglal magába a polgári védelmi oktatás koncentrációja révén. Természetesen egyúttal emelje a képzés tartalmi színvonalát is - színesítheti és életközeli hozhatja a honvédelmi oktatás alapvető feladatait és céljait.

Az egyetemi hallgatók véleménye az volt, hogy szeretnék, ha a jövőben is hasonló formában szerveznék meg honvédelmi oktatásukat. Olyan színvonalasan, pergően és lényegre törően, hogy komolyan vehessék és érezzék súlyát. Ne csak a vesztély lehetőségét, hanem a rájuk háruló feladatokat is.

Nevelők és rutinpályák

A honvédelmi ismeretek tanításának eredményessége minden korábbinál jobban igényli a különböző tantárgyakat tanító nevelők segítő munkáját, aktívabb közreműködését. A honvédelmi nevelés komplex tevékenység, így a tantestület valamennyi tagját bevonja a honvédelmi nevelés céljainak teljesítésébe. Ezt jól reprezentálják a honvédelmi napok és honvédelmi versenyek elméleti és gyakorlati foglalkozásai, ahol tantestületi tagok aktívan és hatékonyan tevékenykednek az igazgató és honvédelmi felelős irányítása, útmutatása alapján.

érdekében jó kapcsolatot alakítottak ki a tantestülettel a honvédséggel, polgári védelemmel, határőrséggel, BM-alakulatokkal, munkaszerzőkkel; e testületek tagjai különösen a gyakorlati munkában nyújtanak értékes, hathatós segítséget, vonzóvá, színessé téve a hallgatók számára a foglalkozásokat.

Az 1980/81-es, majd az 1983/84-es tanévben a Pedagógus-továbbképző Intézetet a Kossuth laktanya, a polgári védelem közreműködésével speciális tanfolyamot, továbbképzést szerveztek általános és középiskolai honvédelmi felelősök részére. Megyei és országos

„Ügyünk igazságos...”

A világ mai, rendkívül súlyos anyag- és energia-helyzetének körülményei között a hadseregek illetve a haditermelés, a kitermelés és energiatermelés 10 százalékat használja fel. Különösen fokozódik a színes és ritkafémek, valamint a különleges anyagok hadi célra történő igénybevétele. A legújabb fegyverek előállításához az elektronika, a járműtechnika, a nemesfémek, a nagy tisztaságú ritkafémek, a különleges ötvözetek tömeges felhasználását követeli. A világ réz- és alumíniumtermelésének 16, az ólom-, ón-, cink-, nikkeltermelésének több mint 10 százalékat pazarolják el közvetve katonai célokra. Az Egyesült Államokban 93-féle anyagból, főből képeznek stratégiai anyag tartalmúkat mintegy 10 milliárd dollárt meghaladó értékben. Ma a béke időszakában nagyobb mértékű a fegyverkezés, a katonai fegyverkezés, mint az eddigi világháborúk időszakában volt. A fegyverkezés átszövi az egész újratermelési folyamatot, a termelés, a forgalom, az elosztás és a fogyasztás belső és nemzetközi folyamatait, minden tekintetben igénybe veszi és alapjában is megváltoztatja a gazdaságot. Eltorzítja a fejlődést, a gazdasági kapcsolatot egész rendszerét és mérgezi a nemzetközi légkört.

Ennek ellenére a burzsoá propaganda gyakran hangsúlyozza, hogy mindez jótékonyan hat a termelés növekedésére, mert a hadiiparban alkalmazott kutatási eredmények átvitték a békés termelésbe. Ezt a valóság megcáfolja, hiszen a katonai jellegű kutatások gyakran fordulnak „titkos” hadi irányokba, s az esetek többségében csak több éves késéssel, vagy egyáltalán soha

nem kerülhetnek felhasználásra a békés célú termelésben. A fegyverkezési verseny új vonása az is, hogy a korszerű háború viszonyainak és igényeinek megfelelő minőségi és technikai követelményeknek csak nemzetközi méretű együttműködés, munkamegosztás keretében lehet eleget tenni, ami negatív hatással lehet az egyes államok fejlődésére is (egyoldalú fejlesztések!).

A szocialista országokra kényszerített fegyverkezési verseny egyre fokozott terhet ró ránk, hátráltatja társadalmi-gazdasági céljaink megvalósítását. A fegyverkezés mindezen káros hatása véglegesen nem iktatható ki életünkől, csupán csak arról lehet szó, hogy következményeit a minimumra csökkentjük. Számunkra nagy gondot jelent az is, hogy a reaganizmus, a fegyverkezési hajszá mellett a gazdasági kapcsolatokat is a stratégiai céloknak rendelték alá, s különböző gazdasági hadviselési eszközöket vetett latba. A szocialista országok mindezen intézkedésekre fokozott összefogást, együttműködést alakítottak ki egymás között.

Napjaink katonapolitikai és nemzetközi helyzetét tehát tartalmukban és céljaikban igen veszélyes tényezők is determinálják. Annál is inkább szükséges ezt hangsúlyoznunk, mert egy esetlegesen kirobbanó világháború minden eddigieknél szörnyűbb pusztításokkal járna. Ennek alátámasztására a londoni Stratégiai Tánculmányok Intézete által 1983-ban közzétett adatokat, következtetéseket soraköztjük fel. Az I. világháború 10 millió halottat és 20 millió sebesültet követelt és 360 milliárd dollárba került. A II. világháború 50 millió ember életét oltotta ki és 90

A képzés érdekében rugalmasan

Hajdúbozsórményi vállalatok, szövetkezetek vezetői ülnék az asztalok mellett. Némi feszült csenddel indul a megbeszélés, hiszen a tárgya: beszámoló az adott termelő-szolgáltató egységéről egy éven át végzett polgári védelmi munkáról. De hamarosan oldódik ez a feszültség, minthogy minden résztvevő ismeri, sőt, jól ismeri ezt a feladatkört, pontos adatokkal, a folyamatok irányainak világos vázolásával tudják körvonalazni az elvégzett és az előtűz álló feladatokat.

A Műszaki Ipari Szövetkezet mentesítő állomásának egy része előregedett - meglehetősen savas a környezete is, ahol egyáltalán eddig megoldható volt a tárolás. A dolgozók, és a komplex RBV mentesítő szakasz tagjai viszont, megfelelő képzéssel, ahol egyáltalán eddig megoldható volt a tárolás. A dolgozók, és a komplex RBV mentesítő szakasz tagjai viszont, megfelelő képzéssel, ahol egyáltalán eddig megoldható volt a tárolás.

A Lőrinci Textil hajdúbozsórményi gyárában ismét más probléma vetődik fel: az üzemi polgári védelmi parancsnokság ügyel arra, hogy az egészségügyi szakasz, s az önvédelmi alegység magasabb fokú képzése, a be nem osztott dolgozók általános és differenciált képzése minden évben folyamatosan megtörténjen. Csak hogy sok az áttétel: a vállalat maga miniszteriumi, így pv-irányítást is onnan kap, de a vállalati vezetéstől is kap irányítást a bősórményi gyáregység, melynek szintén van üzemi törzse. A beszámolás során Garzó Sándor üzemi parancsnokhoz kérdést intéztek a városi és megyei polgári védelmi vezetők: mire képes az egészségügyi, illetve önvédelmi szakasz? A gyáregység vezetője nyugodtan válaszolta:

— A tűzvédelem majdnem tökéletesnek mondható készülségi, s általában: katasztrófabiztonság elhárításában mindent meg tudunk magunk, üzemen belül tenni.

Az Asztalosipari Szövetkezet és a Cipőipari Szövetkezet vezetőinek, Fülöp Lászlónak és János Imrénnek megnyugtató beszámolója után Borsó Péter, a Vörös Csillag Termelőszövetkezet elnöke kapott szót. A mentesítő munkára a szövetkezetben előírás szerint tíz permetezőgépre kell készen állnia, szükség esetén. De ez az előírás régebbi, minthogy annak idején hat köbméteres egyszerű kapacitású gépekkel, ma viszont tíz köbméteresekkel dolgoznak már. Természetesen nem volt akadály annak, hogy ezeket az adatokat, s a gépek számát stb. az üzemegység pv-munkájában ennek megfelelően változtassák. Fazekas Sándor, az élelmezési szakszolgálat parancsnoka a gulyáságyúk előregedetéről adott számot.

Patakivölgyi Rudolf, Hajdúbozsórményi tanácselnök kérte a beszámolóit tevő üzemi parancsnokokat, üzemegység-vezetőket, hogy a mennyiségi helyett a minőségi mutatókra törekedjenek, s a felkészítésben azokra a dolgozókra összpontosítsanak, akik nem, vagy alig vettek még részt polgári védelmi oktatásban. A városi polgári védelmi parancsnokság nevében kifejezte köszönetét a tanácselnök. Dr. Hegedűs Gábor megyei pv-törzsparancsnok azt a tanácsot adta, hogy ne tartsanak feltétlenül külön értekezletet az üzemi vezetők a polgári védelem tárgykörében. De szívesen látják a feladatok mellett, akkor, amikor erre szükség van, öt-tíz percet rá, s akkor naprakészen tájékozottak is, és ha kell, segíteni is tudnak az esetleges problémák megoldásain az igazgatók, elnökök.

ISKOLAI Tante

A Művelődési Közlöny számában jelent meg a társasról szóló törvényzete, amely 1985-ben majd az országgyűlés iskolai demokratizálásában a tervezetű megvalósítását követően. Kőpeczi Béla miniszter a szóló törvénytervezet bevezetésében a közök fogalmazta meg a tervezet rögzíti az eleményeket, jogi emeli az oktatás és a alapelveit, tekintetbe az oktatás és a felső felejtési program megállapított fő céljait, a tervezet ad a pe tevékenység folyamata lesztésére. Meghatároktatási rendszer tart szerkezeti sajátosságá vábfejlesztés irányj fogalmazzza a pedagó tanulókat, a hallgató és kötelezettséget, az élet demokratizmusá lének keretét. N lalkozhatunk a terve letes elemzésére. A ban mindenképpen desre tarthat számot vételekkel a tanítók, róla. A Debrecen vá nacs művelődési ra már beérkeztek kezetek jegyzőköny elkészült a tapasztalás összegzése.

Általános iskolák

Általában a tanár tanítók örömmel fogadják a pedagógus kollektívát, hogy a tervezésnek tükröző az utó zedek fejlődési ten névelő az intézménye dagógusok önállósága. „Jogostványt” az a pedagógusoknak, a műhelymunka kibőv sít, a módszerek cél rugalmas megvál teszi lehetővé. Figye demelnek azonban a megjelölésnek is. Fel hogy a törvényalko vették figyelembe az sajátos helyzetét. Ne dojtak az értelmi fo csoportok létreh amelyekre sajnos van. Hasznosabb lenne iskola-előkészítő nem az iskolák, ha óvodák végeznek. Sz nek látják a nevelé az iskolába lépés e ben legyen kötelező gyermekeknek óvodát. A gyakorlati iskolai segítené, ha az els mekek szülei már i

Hanglen

Egy hónap múlva karácsony, ez a hét minden évben galmat hoz a ke lembe. Az ajándé zott kedves hely hanglemeknek; e dolva a Magyar megyártó Vállala szerezzen sok újdon forgalomba az év szakaszában. Gáspó a debreceni 1. szám lemezből vezetőj tük arról, hogy m mekre érdemes f bőséges kínálatból.

— A karácsonyi szánt lemezek em már megérkezett a ba, de még újabb manyok várhatók. köztük igen értéke ványok között vá nak az érdeklődők molyzenei albumo ban említhetem Ra nov zongoraversen csis Zoltán és a S cisco Symphony C előadásában. Kif e az alkalomra kész rokk karácsony cí gátás a szombath

Tantestületi viták

A Művelődési Közlöny 20. számában jelent meg az oktatásról szóló törvény tervezete, amely 1985-ben kerül majd az országgyűlés elé. Az iskolai demokratizmus szellemében a tervezetről a pedagógusok is elmondhatták véleményüket a közelmúltban megrendezett tantervi vitákon. Képezzék Béla művelődési miniszter az oktatásról szóló törvény tervezetéről beszélt a következők foglalta meg: „A tervezet rögzíti az elért eredményeket, jogi normáit emeli az oktatás és a nevelés alapelveit, tekintetbe veszi a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztési programjaiban megállapított célokat, lehetőségeket ad a pedagógiai tevékenység folyamatos fejlesztésére. Meghatározza az oktatási rendszer tartalmi és szerkezeti sajátosságait, a továbbfejlesztés irányát, megfogalmazza a pedagógusok, a tanulók, a hallgatók jogait és kötelezettségeit, az iskolai élet demokratizmusának fejlesztésének kereteit.” Nem vállalkozhatunk a tervezet részletes elemzésére. Az azonban mindenképpen érdeklődésre tarthat számot, hogyan vélekedtek a tanítók, tanárok róla. A Debreceni városi Tanács művelődési osztályára már beérkeztek az értekezletek jegyzőkönyvei, és elkészült a tapasztalatok összegzése.

Általános iskolák

Általában a tanárok és a tanítók örömmel fogadták, hogy kikértek véleményüket. A pedagógus kollektívák úgy érzik, hogy a tervezet reálisnak tükrözi az utóbbi évtizedek fejlődési tendenciáit, növeli az intézmények, a pedagógusok önállóságát. Olyan „jogosítványt” ad az alkotó pedagógusoknak, amely a műhelymunka kibontakozását, a módszerek célszerű és rugalmas megválasztását teszi lehetővé. Figyelmet érdemelnek azonban a kritikai megjegyzések is. Felvetődött, hogy a törvényalkotók nem vették figyelembe az óvodák sajátos helyzetét. Nem gondoltak az értelmi fogyatékos csoportok létrehozására, amelyekre sajnos szükség van. Hasznosabb lenne, ha az iskola-előkészítő munkát nem az iskolák, hanem az óvodák végeznék. Szükségesnek látják a nevelők, hogy az iskolába lépés előtti évben legyen kötelező minden gyermeknek óvodába járni. A gyakorlati iskolai munkát segítené, ha az elsős gyermekek szülei már március-

ban kötelesek lennének beírni a tanulókat. Fontos kérdés, hogy a tanuló jogviszonyra vonatkozó ügyekben az iskola igazgatója dönthesse. Érdekes vélemények fogalmazódtak meg a pedagógusképzéssel kapcsolatban. A pályára való alkalmasság vizsgálatát ne csak a pályakezdeknél, hanem esetenként a gyakorló pedagógusok esetében is végezzék el. Ne legyen mód arra, hogy az a képzés nélküli nevelő, aki néhány éven belül nem szerzi meg a képesítést, a pályán maradhasson! Figyelemre méltó, hogy megoldatlannak vélik és kérik a pedagógus jogi védelmét. Sokan nem látják megalapozottnak a tervezet, illetve majd a törvény megvalósításának anyagi hátterét.

Gimnáziumok

A gimnáziumokban sajátos módon néhány kérdés valamennyi testületi vitán centrális helyet kapott. A pedagógusok úgy vélik, hogy a műveltségi arányok az utóbbi évtizedekben eltolódtak a humán műveltség hátrányára, melynek negatív következményei napról napra érezhetőek. Ezen feltételül változtatni kellene. Kevésnek tartják a magyar és a történelem tantárgyak kötelező heti óraszámát. A hátrányos helyzetű tanulók problémája a törvénytervezetben jelzettel sokkal nagyobb. A jelenlegi magas osztálylétszámok mellett a differenciált foglalkoztatás

A gyakorlati tapasztalatok fontosak

Egy csokorra valót gyűjtöttünk a tantestületi vitákon elhangzott javaslatokból. Természetesen nincsen mód arra, hogy minden felszólalással foglalkozzunk. De azt mindenképpen jelezni kívántuk, hogy a pedagógusoknak van véleményük a tervezetről. Lényegesnek tartjuk, hogy a vitákra olyan időpontban kerüljön sor, amikor még mód van korrekciókra. Nagyon lényeges, hogy a nevelők az oktató-nevelő munka gyakorlati tapasztalatait foglalmazzák meg. Számomra nagyon tanulságos volt, hogy a törvénytervezet segítségével láttatja közoktatásunk helyzetét, és így vélekedtek erről a vitákban felszólalók is. A pedagógusok igen fontosnak tartják a szakma becsületét, a pálya védelmét, a felnövekvő generációk érdekében. Kétségt-

megoldhatatlan. Gondot jelent, hogy az általános és középiskolai tankönyvek anyaga nem épül szervesen egymásra. Egyöntetű vélemény, hogy a középiskolákba lépő és ott tanuló diákok általános műveltségi színvonalára alacsony, nagyon keveset olvasnak a gyerekek, a szülőktől ösztönzést a kulturálódásra elvétve kapnak.

A tervezet egy-egy cikkelyéhez kapcsolódva számos kiegészítő javaslat hangzott el. Így az iskolai pedagógiai önállóság megvalósulásának reális feltétele az anyagi eszközök növelése, a nagy létszámú osztályok kiiktatása. Igényként fogalmazódott meg, hogy a törvény határozza meg az egy osztályba felvehető tanulók maximumát. Tegye kötelezővé az alternatív tankönyvek megjelenését, határozza meg a további képzés rendszeres és hatékony rendszerét. A közelmúltban bevezetett fakultációval kapcsolatban elhangzott módosítási javaslat: ne legyen kötelező a választás. Ugyanis a kényszer-választás nehezíti a tehetséges gyermekekkel való foglalkozást. Az általános iskolákhoz hasonlóan a gimnáziumban is igénylik a pedagógus személyiségvédelmét. Legyen hivatalos személy a tanár és a tanító. Mert ez jelenthetne védelmet az egyre gyakoribb atrocitások ellen. A nevelők azt várják, hogy az iskola és a szülői ház kapcsolatáról konkrétan foglalmazzon a törvény, ugyanis gyakori, hogy a családi nevelés feladatait az iskolára hárítják.

len, előfordultak szép számmal bizalmatlan megjegyzések a tervezettel. — „Annyit ér majd, ami megvalósul belőle.” Nehézséget okozott olykor-olykor a jogi megfogalmazás, valamint az, hogy a végrehajtási utasítás még nem született meg, és azt nem ismerhették a pedagógusok. (Tervezetről lévén szó, ez természetesen is.) Úgy tűnik, hasznos dolog volt a törvénytervezet megvitatása. Persze csak akkor, ha azok a lényegét érintő értelmes gondolatok, amelyeket a tanítók, tanárok megfogalmaztak, beépülnek a konstrukcióba. Ne felejtjük el, a pedagógia elsősorban gyakorlat, érdemes és szükséges az iskolai élet mindennapi tapasztalatait fokozott mértékben figyelembe venni.

Filep Tibor

Hanglemezek — karácsony előtt

Egy hónap múlva itt a karácsony, s ez a néhány hét minden évben csúcspontot jelent a hangzóanyag iránti kereskedelemben. Az ajándékok között kedves hely jut a hanglemezeknek; erre gondolva a Magyar Hanglező Vállalat rendszeresen sok újdonságot hoz forgalomba az év utolsó szakaszában. Gáspár Pétert, a debreceni 1. számú hanglező vezetőjét kérdeztük arról, hogy milyen lemezekre érdemes figyelni a bőséges kínálatból.

— A karácsonyi vásárra szánt lemezek egy része már megérkezett a boltokba, de még újabb szállítmányok várhatók. Sokféle, köztük igen értékes kiadványok között válogathatunk az érdeklődők. A komolyzenei albumok sorában említhetem Rachmaninov zongoraversenyét Kocsis Zoltán és a San Francisco Symphony Orchestra előadásában. Kifejezetten ez alkalomra készült a Barokk karácsony című válogatás a szombathelyi Ca-

pella Savaria együttes tolmácsolásában. Mozart zongoraversenyét Ránki Dezső játssza a Liszt Ferenc Kamarazenekar kíséretében. Händel duettjeit és kantátáit Zádori Mária és Paul Eswood éneklik. XVIII. századi magyar tánczenét tartalmaz a Saltus Hungaricus című lemez a Budapesti Barokk Vonósok előadásában. Szomorú aktualitása van a Ferencsik János utolsó hangversenyt megőrző albumnak, amelyen a kitűnő dirigens Berlioz Fantasztikus Szimfóniáját vezényli. A licenc lemezek közül kiemelném Haydn Évszakok című oratóriumának felvételét Dorati Antal vezényletével. A Great Performances sorozat is újabb darabokkal gyarapodott: Beethoven VII. szimfóniáját és D-dúr hegedűversenyét, valamint Bach zongoraversenyét Pablo Casals, Isaac Stern, Leonard Bernstein és Glenn Gould neve jegyzi.

— Milyen irodalmi és népzenei lemezek várhatók?

— Pilinszky János. Szép Ernő verseit és a francia költészet keresztmetszetét nyújtó válogatást tudnám említeni. A gyermekek számára készült a Tamás bátya kunyhója és a Ludas Matyi. A népzenei lemezek között nagy sikerre számíthatnak Kallós Zoltán kedves dalai és a Zsarátnok együttes balkáni népeket tartalmazó albuma. Külön érdekességnek számítanak Szörényi Levente és Sebestény Márta karácsonyi népdalfeldolgozásai.

— Gondoljunk a könnyűzenét kedvelőkre is.

— A felsorolás élésre kívánkozik a Fonográf együttes hatéves szünet után kiadott új albuma. Ezen kívül új felvételekkel jelent meg Katona Klári, az LGT, a Dolly Roll, Konec Zsuzsa, a P. Mobil, Fenyő Miklós, a KFT, Cseh Tamás. A kínálatot a már megérkezetteken túl még vagy egy tucat import lemez is gazdagítja majd.

(t. g.)

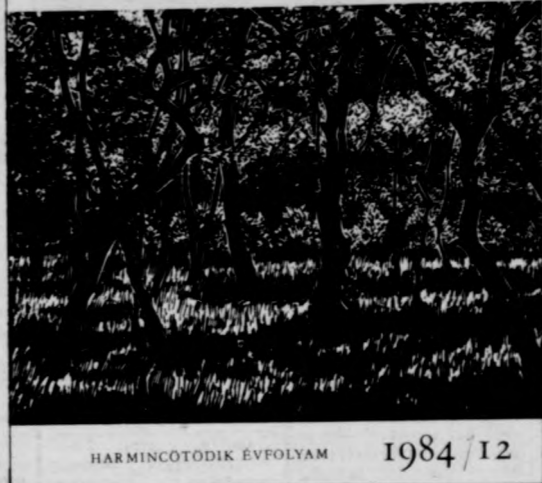
A népi irodalom költői

Megjelent az Alföld decemberi száma

Több esztendő hagyománya a folyóiratnak, hogy az év utolsó, 12-es száma tematikus szám: egy téma alapos feldolgozása. Tíz évvel ezelőtt a Tamás Áron-emlék-számmal indult ez a vállalkozás, s az esztendő során tematikus számmal adóztak Veres Péter, Szabó Pál, Darvas József, Németh László és Kodolányi János emlékének. E sorozatba illene az Ady, Móricz, Kodály munkásságát felidéző emlékszámmal vagy a Sütő András pályáját vizsgáló összeállítás is. A mostani évzáró lapszám a népi líra jelentős alkotóira fordítja a figyelmet. Az összeállítás Görömbei András Költészetünk és a népi líra című átfogó tanulmányával indul és Pomogáts Béla a népi líra és az új magyar költészet kapcsolatrendszerét vizsgáló dolgozatával zárul. E két nagy elemző tanulmány között íróportrékat, egy-egy pályaművet vagy pályaműszakaszok kutató dolgozatokat, számos, eddig kiadatlan verset találunk Tamás Attila Illyés Gyula költészetének és a népi líra szemléleti, formai kapcsolatának tünetrendszerét vizsgálja. Tandori Dezső Gulyás Pál költészetéről szól. Kardos Pál egy eddig kiadatlan írása Gulyás Pál műfordító tevékenységét mutatja be. Lisztóczy László ugyanennek a szerzőnek egyik verséhez fűz értelmező megjegyzéseket, s a Gulyás Pálra emlékező írásokat a költő kiadatlan verseinek közlése zárja. Kirs Tamás Erdélyi Józseffel kapcsolatos emlékeiről beszél. Medvig Endre Erdélyi József és Boda Gábor szobrászművész barátságáról közöl értékes adatot. Több Erdélyi József-verset is olvashatunk az összeállításban. Ugyancsak Medvig Endre közöl adatokat Sinka István életművével kapcsolatban. Fried István Sinka István és Miroslav Krleža balladák könyveit tárgyalja, s mint Gulyás Pál, illetve Erdélyi József esetében a folyóirat most is meglepi az olvasót kiadatlan Sinka István-versekkel. Cs. Nagy Ibolya

alföld

A NÉPI IRODALOM KÖLTŐI

HARMINCOTODIK ÉVFOLYAM 1984/12

a sárrétudvari költő, Nagy Imre életútját tekinti át, Bakó Endre Bakó József költészetéről készített dolgozatot. Tornai József esszéje a népi líráról medítél.

Az összeállításnak mintegy zárszava Juhász Bélának az Alföld eddigi tematikus számaiból áttekintő, a mostanihoz kiegészítő megjegyzéseket fűző jegyzete.

A decemberi szám illusztrációk anyagként Gy. Szabó Béla grafikáit, illetve a népi irodalom költőinek portréit közli.

Görömbei András: Költészetünk és a népi líra

(RÉSZLET)

... A mozgalommal egybefűzőt, népi líra korszaka a népi mozgalom szétesésével természetesen megszűnt, maga a népi irány azonban tovább folytatódott a második világháború után is. Egyrészt megteremtőinek művészetében élt tovább: Illyés esetében hatalmas horizontúvá tágul a nagy életmű alapvető szemléleti vonásaként, másoknál, különösen az östehetségeknél inkább önismerés jellegűen. De az 1945 után induló fiatal költők legjelentősebb csoportja is a népiség jegyében kezdte pályáját. Természetes ez, hiszen élményanyaguk, gyermekkoruk világuk a vidéki szegénység, a paraszti, népi közeget volt, legutóbbjuk a népi irodalom jelentette a cselekvésre hívó alapvető olvasmányélményt. Ha a múltiról írtak, kifejezésüknek és műfajuknak is a népi líra példái szerint épültek. A jelenről szólva pedig előbb hatalmas hittel és lelkesedéssel, a felszabadultság érzésével színezték újjá a

népi műformákat és a népi líra élményvilágát. Eppen az új körülmények, az ezereket vágyak teljesülésének a hite indította őket új, a népi irókhöz viszonyítva derűsebb, sugárabb népszemléletre. Ez a fiatal nemzedék iskolákba, népi kollégiumokba került, életmodelljében nem a népi östehetségek sorsát kapta, hanem eszményi modellként kínálkozott számára az illlyési pályaválasztás... A népi líra közösségi felelősségből, közösségi elkötelezettségből táplálkozott a két világháború közötti időben. Az értük és helyettük, közlők szólás volt a küldetés ösztönzője. A közösségi sorsváltás, sorsváltás kapcsolta eszméileg is a magyar irodalom jellegadó vonulatába. Ez a mély, közösségi érdekű elkötelezettség az 1945 utáni időben is jellegadó sajátossága a népi líra folytonosságának. Az illlyési értelemben: a kiemelkedett személyiség erkölcsi felelőssége és gondolati meggyőződése szerint. A költőkben kitörhetetlenül él az „anyakép”. Tudják, mire szegődtek.”

DEBRECEN ÚJKORI MŰEMLÉKEI

A KOSSUTH GIMNÁZIUM

A Kossuth u. 35. szám alatt — az egykori Halmágyi-ház helyén — 1925-ben építik fel a Református Dóczy Leánynevelő Intézet új épületét Nagy Károly műegyetemi tanár tervei alapján késő eklektikus, magyaros — szecessziós formaelvű épületet. A Kossuth u. 35. szám alatt — az egykori Halmágyi Lajos Cegléd utcai (ma Kossuth utca) házában megvételével — kezdi meg az iskola működését 1842-ig. Az iskola 1859-től újra működni kezd és folyamatosan bővíti tagozatait. 1874-ben kerül az intézet élére Dóczy Gedeon, akinek a nevét az intézet később felveszi.

A tervezett — közel száz méter utcai frontú — épületnek csak kétötöde épült meg, de az épület hasonlósága a Péterfia utcai volt Református Gimnáziumhoz így is szembevetőd. Nagy Károly a volt Református Gimnázium

peket, de csak 1838-ban — Halmágyi Lajos Cegléd utcai (ma Kossuth utca) házában megvételével — kezdi meg az iskola működését 1842-ig. Az iskola 1859-től újra működni kezd és folyamatosan bővíti tagozatait. 1874-ben kerül az intézet élére Dóczy Gedeon, akinek a nevét az intézet később felveszi.

A tervezett — közel száz méter utcai frontú — épületnek csak kétötöde épült meg, de az épület hasonlósága a Péterfia utcai volt Református Gimnáziumhoz így is szembevetőd. Nagy Károly a volt Református Gimnázium

um tervezőjének, Pecz Samuunk tanítványa és munkatársa volt, így a stílusa-sonlóság kézenfekvő.

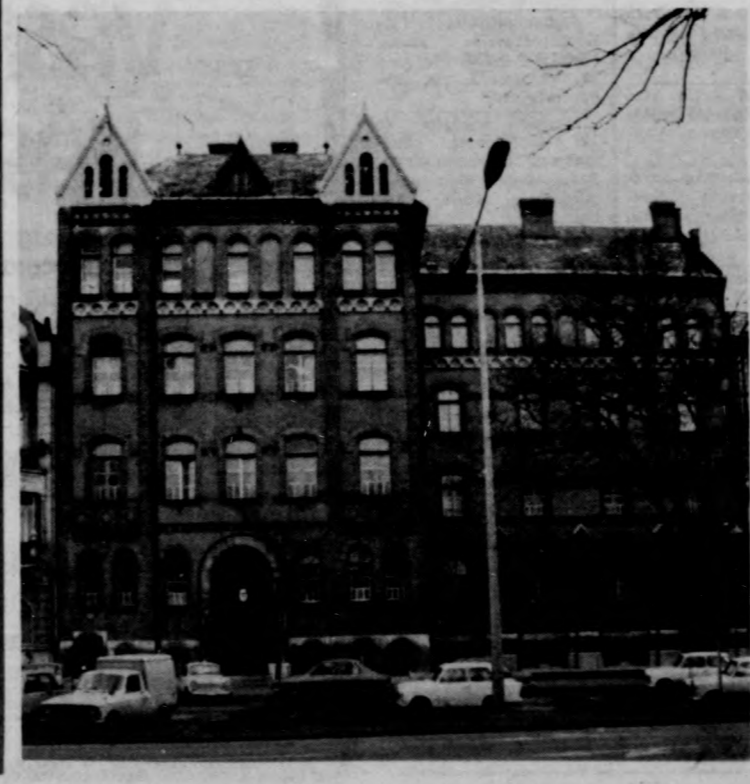
A háromemeletes iskola-épület hangulatos — két timpanonnal díszített — sarokrizzalitájához csakonk kapcsolódik a középszárny két-ötöde. A műkölábazat felett mintás, formagazdag téglarchitektúra keretzi a nyílásokat és formálja a díszítő övparkányokat. A második emelet felett futó hangulatos parkány és a timpanonok egyaránt műkölából készültek. A bejárat belletes kapuzata — felületén ornamens díszítéssel — vörösműkölából készült. A középszárny földszintjén támpilléres nyílásorolás fut végig.

Az építkezés fővállalkozója Tóth Lajos debreceni építész volt. Az épület lépcsőházi pihenőt Berky Nándor bronz reliefs díszítik Kossuth Lajos, és Arany János mellképeivel. A legfelső szintnél Eötvös Lóránd ködomborművét helyezték el.

Az épület ma a Kossuth Gimnáziumnak ad otthont. Az iskola legújabb — modern — épületszárnyának építései elbontották a 33. szám alatti régi egemeletet, az 1870-es években épült koraeklektikus iskolaépületet, melynek szerényen kiugró két szélső rizalitját timpanon koronázza, míg a középső — bejárat részét attikafa hangulatozta.

A jellegzetes debreceni téglapítézetet képviselő iskolaépület — városképi értéke miatt — műemléki védelemben indokolt részesteni. (Fotó: Vadász György)

Gellér Ferenc

LABDARÚGÓ MNK

Továbbjutott a DMVSC és a Balmazújváros

DMVSC-D. Kinizsi
3-1 (0-1, 1-1, 2-1)

Nagyerdő sportkombinát, 1200 néző, vezető Maczkó (Bogyó, Kókay).
DMVSC: Tokaji - Paróczai, Szegedi Tili (Selyem), Fodor - Szabó J., Deakvári, Tóth - Marczák Zs., Mörlet, Benyó - Farkas, D. Kinizsi: Vadon - Fehér, Pusztás, Takács, Sebők - Leiszt. Farkas B., Magyar (Kálapost), Balmazújvárosi, L. - Bruder, László (Makszin), Andriko.
Az első játékrészben - a várakozással ellentétben - az elemzők szerint birtokolták többet a labdát, és a 21. percben Andriko hat méterről megszerezte a vezetést (0-1). A 35. percben Andriko hét méterről a jobb kapufa dekrétora találta el. Szünet után újabb gólt szerzhettek volna a Kinizsi, de a megítélt 11-es Farkas B. a felső lécre rúgta. Ez megbosszulta magát, mert a 63. percben Deakvári egyenlített (1-1).

Tokaji, Paróczai, Selyem, Deakvári, illetve Takács és Leiszt.

Balmazújváros - NYVSSC 2-1 (0-0)

Balmazújváros, 2000 néző, vezető Urmal (Varga J., Lója).
Balmazújváros: Gulyás - Vágner, Király, Pajkos, Csonka (Rádóc L.) - Szabó A., Kovács, Szegedi, Tar - Timár (Györfy), Kegyes.
NYVSSC: Rabcsák - Szobonya, Giron, Szikszai, Varga - Polyák (Szechl), Moldván, Buzsik - Csehi, Kiss, Kókény.

Csúszós, víztölcsákkal tarkított pályán igazi kupaküzdelem alakult ki. Az újjáéledt két jó helyzetet kihagyta, egyébként az első játékrészben egyik csapat sem tudott a másik fölé kerekedni. A 49. percben Kovács harminc (!) méterről a bal felső sarkba bombázott.

Benyó (jobbról) és Fehér harca a pettyesért. (Fotó: Nagy Gábor)

A hajrában Bruder több gólhelyzetet kihagyott. A hosszabbítás a DMVSC-nek kedvezett, a 97. percben Selyem távoli beadásszerű lövése akadálytalanul jutott a jobb alsó sarkba (2-1). A 112. percben DMVSC-szöglet után kavarodás támadt a Kinizsi kapuja előtt és Deakvári fejesét Vadon csak érinteni tudta (3-1).

Az időjárás kedvezett a mérkőzésnek, amely nagyon hosszú ideig nyílt volt. Az NB Les DMVSC a hosszabbítást jobban bírta erővel és ez döntőnek bizonyult, megérdemelten jutott tovább az egyébként becsúszóval küzdő D. Kinizsi ellenében. Jók:

A jelenlegi 15-ös mezőnyben nyolc NB I-es (Rába ETO, ZTE, Debreceni MVSC, MTK-VM, Bp. Honvéd, Ferencváros, Tatabánya, Újpest, Dózsa), három NB II-es (Siófok Diósgyőr, Nagykanizsa) és négy területi bajnokságban szereplő (Balmazújváros, Budapest, MOTIM TE, Szegedi Dózsa) csapat találhatók.

A 16. a Szolnok-Békéscsaba mérkőzés győztese lesz, ezt a mérkőzést december 8-án játszák.

A jelenlegi 15-ös mezőnyben nyolc NB I-es (Rába ETO, ZTE, Debreceni MVSC, MTK-VM, Bp. Honvéd, Ferencváros, Tatabánya, Újpest, Dózsa), három NB II-es (Siófok Diósgyőr, Nagykanizsa) és négy területi bajnokságban szereplő (Balmazújváros, Budapest, MOTIM TE, Szegedi Dózsa) csapat találhatók.

Videoton-Partizán Belgrád 5-0 (1-0)

Székesfehérvár, 20 000 néző, v.: Kirschner (NDK). Góllövők: Szabó (4, egyet 11-esből), Majer.

KÉZILABDA MNK

Győzött a bajnokcsapat

Vasas-DMVSC 21-19 (10-11)

Oláh Gábor utcai csarnok: 700 néző, vezető: Karsay és Péntek.
Vasas: RÁCZ - HAJDÚ K. A. GÓDORNE 51, KRÁMERNE 1, HAJDÚ T. 1, KÁLMÁR 5/2, GOMBAI 4. Csere: Kurucz né 1, Mihálykáné, Barna Edző: Híkdé István.
DMVSC: Tóth I. - SZILÁGYI 4, Nagy Zs. Medgyessy né 2, Szütyogh 1, KADÁRNE 7/9, Dobóné 1, Csere: PUSZTÁINE (kapus), Tóth R. 3/2, Bojtó 1/1, Edző: Komáromy Ákos.
Hemeteresek: 5/3, III. 11/8. Kiállítások: 6, III. 2 perc.
A eredmény alakulása: 11. p.: 4-2, 20. p.: 9-7, 29. p.: 12-15, 46. p.: 13-17(1), 52. p.: 17-17(1), 55. p.: 19-17.

A női kézilabda MNK hatos döntőjének mérkőzésén az első felidőben változatos, mindket oldalon sok hibával tarkított küzdelem alakult ki. A második játékrészben az addig kissé tartózkodóan

játsszó Gódné keze egymás után villant és ennek eredményeként a tavalyi bajnokcsapat felzárkózott a már négy góllal is vezető DMVSC mellé. A találkozó 53. percében a találkozó sérülés történt. A hazaiak legjobbjai, Szilágyi bokája kifémelt és öltöb vitték le a pályáról. A Vasas higgadtanabb játékot, helyzetét ebben az időszakban könyörtelenül kihasználta. A debreceniek továbbra is kapkodtak, sietteték a góllövést, ám a kritikus pillanatokban még büntetőből sem sikerült betalálni Rác kapujába. A küzdelemes mérkőzést pénteken, 30-ki. A második játékrészben az addig kissé tartózkodóan

Az év sportolói:

Lewis és Navratilová

Az Internationale Sport-Korrespondenz (ISK) Stuttgartban székelő szervezete idén is megszavazta a világ legismertebb hírgyőzteseit, sajtóorgánumait: kik voltak az év legkiválóbb sportolói.
A szavazatok alapján a férfiak között a négyes olimpiai aranyérmes amerikai atléta, Carl Lewis, a nők között pedig a teniszező szintén amerikai Martina Navratilová végzett az élen meggyőző fölényrel.
A férfiak sorrendje: 1. Carl Lewis (atléta, Egy. Áll.) 76 pont, 2. M. Platini (labdarúgó, Franciaország) 67, 3. Niki Lauda (autóversenyző, Ausztria) 64, 4. D. Thompson (tízpróba, Nagy-Britannia) 52, 5. J. McEnroe (teniszező, Egy. Áll.) 49, 6. M. Gross (úszó, NSZK) 45, 7. Sz. Bubka (rúdugró, Szovjetunió) 30, 8. E. Moses (atléta, Egy. Áll.) 28, 9. F. Moser (kerékpáros, Olaszország) 25, 10. Christopher Dean (jégtáncos, Nagy-Britannia) 11.
Nők: 1. Martina Navratilová (teniszező, Egy. Áll.) 150 pont, 2. E. Ashford (atléta, Egy. Áll.) 123, 3. V. Brisco-Hooks (atléta, Egy. Áll.) 68, 4. K. Szabó (tornász, Románia) 56, 5. M. L. Hämäläinen (sielő, Finnország) 43, 6. M. L. Retton (tornász, Egy. Áll.), 37, 7-8. K. Enke (úszó, NDK) és T. Caulkins (úszó, Egy. Áll.) 32-32, 9-10. A. Anderson (kajakozó, Svédország) és J. Benoit (maratonfutó, Egy. Áll.) 13-13.

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió	Napló
1. Bielefeld (16)-Bremen (2)	2,1	2,x	2,x	2
2. Braunschweig (18)-Uerdin. (7)	x,2	1,2	2,x	x
3. Karlsruhe (14)-1. FC Köln (9)	2,x	1,2	2,1	2
4. Dortmund (17)-Schalke 04 (12)	1,2	2,1	1	1
5. Kaiserslaut. (4)-B. Mön. (1)	x,1,2	2,1	2	2
6. Fortuna Köln (15)-Ulm 46 (18)	1,x	1	1,x	1
7. Duisburg (17)-FC Hom. (9)	1,x	1,2	1	1
8. Blau-W. 90 (14)-St. Pauli (20)	1	1	1	x
9. Burstfeld (10)-H. BSC (7)	1,x	x,2	x,1	x
10. Saarbrücken (2)-Aachen (1)	1,x,2	x,1	x,1	1
11. Como (12)-Atalanta (10)	x,1	x,1	1,x	x
12. Cremonese (16)-Floren. (6)	x,2	2,x	x,1	2
13. Roma (9)-Udinese (14)	1	1	1	1
14. Padova (13)-Lecce (5)	x,1	x,2	x	1
15. Parma (19)-Cagliari (20)	1,2	x,1	x	1
16. Sambene. (15-16)-Cesena (11)	x,2	x,1	x	1

Csilla Györgyben teniszezett

Az úrhajós jókivánságai

Talán az egyik legnépszerűbb ember Magyarországon. A hírnév szárnyai azonban majdnem akkora távolságra juttatták el nevét Földünkön, amekkorát a kozmoszban tett meg. Az első magyar úrhajóssal, Farkas Bertalan alzredessel a szerencsés véletlen hozott össze a napokban. Baráti látogatásra érkezett Debrecenbe. Rövid beszélgetésünk színhelye Elkán Károly helyőrségparancsnok irodája volt.

- Pár órára tértem be csupán. Előtte Szabolcsban jártam szüleimnél, barátaimnál.

- Hogyan alakult az ön élete ázt követően, hogy elcsendesedett az úrutazását követő ünneplés hangjai?

- A munka és a tanulás meghatározzák napjaimat. A Honvédelmi Minisztériumban dolgozom. Emellett tanulmányokat folytatok a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karán. Jelenleg negyedeves vagyok.

- Az úrhajósokról köztudott, hogy kiváltságos és felkészítésük során nagyon fontos szerepet kap a fizikai képességek fejlesztése. Ennek egyik eszköze a sport, illetve a sportágak.

- Gyermekkoromtól imádom mindent, ami mozgás. Különösen a labdajátékok állnak közel hozzám. Sokat közülük többkevesebb sikerrel ki is próbáltam. Futballoztam, pingpongoztam, kosaraztam és röplabdáztam. Legújabb szerelmem a tenisz. A Csillagvárosban „találtunk egymásra”. A tenisz jó fizikai alapokat, éles szemet és kifinomult taktikai érzéket követel. Gyönyörű sport.

- Hogyan tudja beépíteni életmódjába a rendszeres testmozgást?

- Sajnos kevés a szabad időm, így nem mindig tudok eleget szentelni ennek az egészséges szenvedélynek.

- A sport megszeretésére, ahogy ön is említette, legalkalmasabb a gyermekkor. A szülői példamutatás ebben döntő tényező.

- Három gyermekem van és azt szeretném, hogy mindnyájan egészségesen, harmonikusan fejlődjenek. Kislányom ritmikus sportgimnasztikára jár és tudását otthon rendre bemutatja négy és fél éves öccsének. Legkisebb gyermekünk most tízhónapos, de a külső jelek azt mutatják, hogy ő is szeretni fogja a sportot.

- Mint egykor tehetőséges, „szép reményű” labdarúgó, mi a véleménye a DMVSC labdarúgócsapatának utóbbi időben mutatott sikeres szerepléséről?

- Mindig nagyon szerettem a futballt, eseményeit figyelemmel kísértem. A Debrecen sikereire én is figyelemmel és ezekhez gratulálok. Kívánom, hogy becsülettel állják meg helyüket a továbbiakban is. Mindig a közönség igényei szerint futballozzanak.

Bücsüzáskor a Napló olvasói és a labdarúgószurkolók nevében kívánok minden jót, újabb úr- és földi sikereket.

Szentgyörgyi János

Olimpiai ötpróba és pontgyűjtő akció

A megyei tömegsportkoordinációs bizottság november 27-én, kedden délelőtt tartotta meg soron következő ülését. Ezen többek között részt vett Nemes László, a megyei tanács testnevelési és sportosztályának vezetője és az OTSH képviselője is.

A bevezetőben dr. Gyarmati Kálmán, a megyei tanács elnökhelyettese köszöntötte a koordinációs bizottság tagjait, akik két napirendi pontot vitattak meg.

Mint arról már tájékoztatást adtunk, szeptember 27-én ez a bizottság úgy határozott, hogy felmerést készít Debrecenben és a megye más területein igénybe vehető általános iskolai tornatermekről. Ez meg is történt, és összeírták azokat az iskolákat, amelyeknek termet és lakosság hét végén, a téli hónapokban sportolási céljára használható. A tervek szerint összesen harminc terem nyitva tartására nyílik majd lehetőség a jövő évben, és ezek a fedett létesítmények tömegsport céljára szombati (esetleg vasárnapi) napokon vehetők majd igénybe. Az elképzelések szerint Debrecenben a Csapókeri, a Boeska, a Kurucz-Kinizsi utcai, a Tócsnyadi, az Újkerti, a Tócskerti, a Petőfi, a Szoboszlói úti, a Békessy Béla és a Kardos utcai Általános Iskolák (utólagos javaslatra a Vénkert Általános Iskola is) tornatermei állnak majd a Nyitott létesítmények akció rendezésére.

További húsz településen - köztük négy vidéki városban - a későbbiek során meghatározandó rend szerint tartanak majd nyitva az oktatási intézmények.
Az első napirendi ponttal kapcsolatban a harminc terem hétvégi üzemeltetésével összefüggő költségvetési tervezetét beszélték meg a megjelentek, akikről sok hasznos tanács hangzott el. A hozzászólók jónak tartották a kijelölt iskolák területi elosztását. Volt, aki felhívta a figyelmet, hogy a vidéki tömegsportakciók szervezéséből nem szabad kihagyni a termelőszövetkezetek KISZ-eit, tömegsportbizottságait és sportfelelősöket. Mindennél a legaktívabb szervezőképességgel rendelkező fiatalokat kell megtalálni. Egy másik felhívás szerint hét végén

ként a tornatermeket legjobban szombat és vasárnap délelőtt a lakosság rendelkezésére bocsátani. A megyei tanács sportosztályának vezetője hozzászólásában hangsúlyozta, hogy mindenütt az illetékes helyi tanácsoknak kell a tornatermek nyitva tartásának pénzügyi fedezetét biztosítani.

Volt, aki azt az ötletet vetette fel, hogy a testnevelő tanárok ügyeleti beosztásban vállalhatnák a tömegsportnapokon a szakmai felügyeletet.
A megyei tömegsportkoordinációs bizottság tagjai végül is ajánlás jelleggel elfogadták a Nyitott létesítmények akció tervjavaslatát és tanácsolták, hogy a szervezésben részt vevők mindegyikét keressék a helyi lehetőségek kihasználását. Szóba került továbbá, hogy településenként érdemes egy-egy kiemelkedő tömegsportrendezvényt szervezni propaganda céljával az akció kezdetén. Megállapodtak abban, hogy inkább a tantermek, többirányú igénybevételek lehetőségeit kell megteremteni az iskolákban. A tanácskozás második napirendi pontjaként Sörlei Béla, a megyei testnevelési és sportosztály felelőse, valamint Bényei Sándor, a KISZ megyei bizottságának sportfelelőse ismertették az Olimpiai ötpróba akció jövő évi programját, valamint a mozgálmotivációt szolgáló ügynövezett megyei pontgyűjtő tömegsportakció szervezetét.

Az ügynövezett pontgyűjtő versenynek az a célja, hogy azoknak a gyerekeknek biztosítson versenyzési alkalmat és részvételt rövidebb távokon, akik még nem képesek az olimpiai ötpróba követelményeit teljesíteni. Továbbá célja az egész éven át tartó, rendszeres és folyamatos felkészülést igénylő tömegsportalkalmak biztosítása megyénk egész területén. A pontgyűjtő akció gondoskodik az úttörők és a negyvenöt év feletti tömegsportba való rendszeres bevonásáról is.

A napokban megjelent az olimpiai ötpróba jövő évi követelményeit tartalmazó kis füzet, amely hamarosan az oktatási intézmények diákjaihoz is eljut. Erre részletesen kitérni nem érdemes, hiszen minden próbázó idejében értesül majd az egyes

rendezvények helyéről és idejéről. Viszont újdonság, hogy a téli túrák közé hajdú-bihari javaslatra a Nógrád megyei Karancs-hegységet is felvették.

A keddi tanácskozás résztvevői az olimpiai ötpróba és a pontgyűjtő tömegsportakció részletes tervezetét is kézhez kapták, amelyről majd a Hajdú-bihari Napló is beszámol. Ez a megyében és a megyén kívül szervezett ötpróba programokat, valamint a debreceni és a vidéki pontgyűjtő versenyeket is tartalmazza. A próbák és akciók szervezői elmondták, hogy a rendezvények sikere nagymértékben függ a testnevelő tanárok hozzáállásától és attól, hogy a gyerekeket hogyan tudják és akarják majd felkészíteni az egyes próbákra. Sokan az általános iskolákban kötelező nyolcperces futásokra alapozzák a gyerekek felkészítését, de remélik, hogy a földrajz- és biológiatanárok is kötődni fognak tantárgyaik szempontjából az akciókhoz.

Az OTSH képviselője elmondta, hogy nagyon jók tartja a Hajdú-Bihar megyei kezdeményezéssel elindított pontgyűjtő akció, és javasolta a különböző nagy vállalatok megnyerését az egyes próbák és tömegsportrendezvények védnökségére.

A tervek szerint a jövő évben induló pontgyűjtő verseny díjait 1986. március 15-én az évadnyitó pulykafutáson sorsolják ki a legeredményesebb résztvevők között. A szerencsés nyertesek Expressz utazási és vásárlási utalványokat, sporteszközöket, játékokat és könyveket nyerhetnek. Külön fogják díjazni majd a legjobban mozgósító általános és középiskolákat, vállalatokat és intézményeket.

A Hajdú-Bihar megyében és mezén kívül sorra kerülő próbák és a debreceni, valamint vidéki pontgyűjtő versenyek kiváló alkalmat biztosítanak majd minden korosztály számára a rendszeres és folyamatos sportoláshoz. A legnagyobb eredményük lesz ezeknek a rendezvényeknek. Ha ezek és tízezrek körében népszerűsítik majd az egészséges életmódot és sportszemléletet.

Csibák Zoltán

